

JOŠ JEDNA GRČKA LIRSKA PJESMA DEMETROVA

ŠIME JURIĆ

Izdavajući god. 1962. grčku lirsku zaostavštinu Dimitrija Demetra na osnovi fotokopija 35 zadnjih stranica snimljenih iz njegove originalne bilježnice (koja se čuva u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu) ja sam objavio sve pjesme što su na tim stranicama bile sadržane. Na listovima ispred njih nalazio se knji tekst Demetrove drame Virginije (Βιργινία).

Kada je rukopis već bio davno otisnut, pregledavajući prigodice originalnu Demetrovu bilježnicu, konstatirao sam da je na jednom mjestu – usred dijaloga spomenute drame – gdje je bilo ostalo nešto prazna prostora, Demeter naknadno ubacio još jednu svoju kraću lirsku pjesmu, odu posvećenu pjesniku Johannu Wolfgangu Goetheu. Ta pjesma od četiri katrena, spjevana vjerojatno potkraj razdoblja Demetrova pjesnikovanja na grčkome jeziku, tonom ni fakturom ne odvaja se nimalo od ostalih pjesama nastalih u to doba. Zanimljiva je, međutim, kao svjedočanstvo velikog oduševljenja i poštovanja koje je mladi pjesnik gojio prema njemačkom velikanu. Goetheovu pojavu u njemačkoj književnosti on uspoređuje s pojavom Sunca koje Zemlji svojim svjetlom donosi život i sreću.

Objavljujemo, dakle, naknadno originalni grčki tekst i hrvatski prijevod ove dosad nepoznate Demetrove ode.

Εἰς τὸν Goethe

Ὅσαν τοῦ Φοῖβου αἱ λαμπραὶ ἀκτῖναι,
ἀφ' οὗ ἐφώτισαν τὸ ζῆν τῆσ γῆσ,
Ὅπότεν βασιλεύουν τέρψις εἶναι
γλυκὴ τε δάμβος καθευδὸσ ψυχῆσ.

Ἐκ τοῦ τέρπνου τῶν μὴ μελανχολίαν
φωτὸσχωρίζεται ὁ ὀφθαλμὸσ,
ἐκ τοῦ φωτὸσ ὁ τὴν εὐδαιμονίαν
ἐσύρευσε στὸ στήθος καθευδὸσ.

Τοιαύτως συ τῆς Γερμανίας κλέος
τῶν ποιητῶν τῆς μέγας ἡγεμῶν,
ὄν θαύμασε ὁ γήρων καὶ ὁ νέος
στὰ γηρατὰ σου ἦσουν φῶς τερπνόν.

Τὸ φῶς ὃ ἐνδουσίαζε τὴν νεανίαν
καὶ ἰαδεροτητα ἐδίδε ἀνδρί,
οδιγησε τ' Ἀπόλλωνος τῆ τέχνη θείαν
τῷ Γερμανῷ ἐν τῇ ὥραία γῆ.

Goethe-u

K'o što su sjajne sunčeve zrake
otkad zasvijetle životom Zemlji,
kad su na zenitu slatka radost
i udivljenje svake duše.

Od njihova miloga svjetla
oko se s tugom odvaja,
od toga svjetla što je donijelo
blaženstvo svakomu srcu.

Tako si ti, o slavo Njemačke,
veliki vodo pjesnika,
komu se divio i star i mlad,
bio milo svjetlo u svojoj starosti.

Svjetlo koje je oduševljavalo mladića
i dalo okrepe čovjeku,
dovelo je Apolonovim umijećem boginju
Nijemcu u njegovu krasnu zemlju.